מהדורה למורה – מפתח תשובות

מטרות הדף:

- לזהות דילמות מוסריות הקשורות לבחירות בכיתה
- לתרגל דרכים הוגנות ומכבדות להתמודד עם קשיים בתהליך הבחירות
- לפתח חשיבה על אחריות של נציגים ושל הכיתה כולה

גרסה רגילה – כל הפריטים.

חלק א׳ – הבנה - בחירה נכונה

1. ב – לספר למבוגר אחראי כי זה לא הוגן
2. ב – תיקו
3. ב – כי הנציג לא יכול לקיים אותה באמת
4. ב – אפשר לסרב בנימוס, ההצבעה אישית
5. ב – לפסול את הפתק לפי כלל שנקבע מראש

חלק ב׳ – נכון או לא נכון

1. נכון – זו תגובה טבעית ואנושית
2. לא נכון – כל תלמיד/ה בכיתה יכול/ה להתמודד, גם תלמיד/ה חדש/ה
3. נכון – זה חלק מהתפקיד והאחריות של הנציג
4. לא נכון – זה פוגע ולא מכבד
5. לא נכון – כדאי להצביע לפי דעה אישית ולא רק בגלל לחץ חברתי
6. נכון – אפשר להבטיח זה לזה לכבד את התוצאה ולהישאר חברים

חלק ג׳ – השלמת משפטים

1. הוגנת
2. הוגנת
3. אי אפשר
4. רגישות
5. סודית
6. חדש/ה

חלק ד׳ – התאמה - דילמה ופתרון מתאים

- 1 – ב (להגיב בלי להאשים ולתקן את הכרזה)
- 2 – א (לעודד חברים ולהסביר שזה בסדר לנסות)
- 3 – ד (להתנהג בענווה ולכבד את כל המועמדים)
- 4 – ה (להזכיר לו בנימוס את תפקידו)
- 5 – ג (להביע דעה בכבוד ובנימוס)

חלק ה׳ – סדר נכון - תהליך הצבעה הוגן

1. קביעת כללים ברורים לפני הספירה
2. כל תלמיד מצביע באופן אישי וסודי
3. ספירת הקולות לפי הכללים שנקבעו
4. הכרזה על התוצאה בכבוד לכל המועמדים
5. הנציג הנבחר מתחיל למלא את התפקיד ולעדכן את הכיתה

חלק ו׳ – כתיבה - פתרון דילמה

1. התלמיד יבחר דילמה מהדף ויציע פתרון הגיוני והוגן, תוך הסבר הנימוק. יש לבדוק שההצעה מכבדת את כל הצדדים ואינה פוגענית.
2. תשובה אישית המתארת רגשות לגיטימיים (אכזבה, עצב) ודרכי התמודדות חיוביות כמו המשך פעילות בכיתה.

כרטיס יציאה – מה לחפש

- למצוא דרך הוגנת ומוסכמת להחליט, כמו הצבעה חוזרת או שיתוף פעולה
- כי הבטחה שלא מתקיימת פוגעת באמון ובתפקיד הנציג
- להכיר ברגשות, להישאר מכובדים ולהמשיך לתרום לכיתה

טיפים להפעלה:

- אפשר להציג כל דילמה בנפרד ולתת לתלמידים לדון בזוגות לפני שעונים בכתב
- כדאי להדגיש שאין תשובה אחת נכונה בדילמות - חשוב התהליך של חשיבה והקשבה
- ניתן להרחיב את חלק הכתיבה לדיון קבוצתי או הצגה קצרה של הפתרון שנבחר

דף תרגול: כרטיסי דילמה - מועצת תלמידים

דף התלמיד/ה רגיל

שם: _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

בדף זה תתרגלו מצבים שיכולים לקרות בזמן בחירות למועצת תלמידים - כמו תחרות בין חברים, הבטחות גדולות מדי, או תוצאת תיקו. תחשבו איך אפשר לפתור כל מצב בצורה הוגנת.

1 חלק א׳ – הבנה - בחירה נכונה

הקיפו את התשובה הנכונה.

1. מועמד/ת מחלק/ת סוכריות ואומר/ת 'מי שלוקח מצביע לי' - מה נכון לעשות?

(א) לקחת את הסוכרייה ולהצביע לו כי זה נחמד (ב) לספר למבוגר אחראי כי זה לא הוגן

(ג) לצחוק עליו מול כולם (ד) להצביע לו בלי לקחת סוכרייה

2. שני מועמדים קיבלו בדיוק אותו מספר קולות - זה נקרא:

(א) הפסד (ב) תיקו (ג) זכייה כפולה (ד) טעות בספירה

3. מועמד/ת מבטיח/ה 'בלי שיעורי בית לכל השנה' - למה זו הבטחה בעייתית?

(א) כי זה רעיון טוב מדי (ב) כי הנציג לא יכול לקיים אותה באמת (ג) כי כולם ישמחו ממנה

(ד) כי המורה תאהב אותה

4. חבר לוחץ עליי לספר למי הצבעתי ומאיים להיעלב - מה נכון?

(א) לספר כדי שלא ייעלב (ב) אפשר לסרב בנימוס, ההצבעה אישית (ג) לשקר לו

(ד) להפסיק להיות חברים

5. מצאו פתק עם שני סימונים בספירת הקולות - מה הכי הוגן לעשות?

(א) לתת אותו למי שרוצה יותר (ב) לפסול את הפתק לפי כלל שנקבע מראש (ג) לזרוק את כל הקלפי

(ד) לתת חצי קול לכל אחד

2 חלק ב׳ – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

#	משפט	✔ נכון	✘ לא נכון
1	מותר להרגיש עצוב כשלא נבחרים כנציג	☐	☐
2	רק מי שגר הרבה שנים בכיתה יכול להתמודד להיות נציג	☐	☐
3	נציג/ה טוב/ה צריך/ה לעדכן את הכיתה במה שקורה בישיבות	☐	☐
4	מותר לצחוק על מועמד בזמן שהוא נואם	☐	☐
5	כדאי להצביע למישהו רק כי חבר ביקש, גם אם חושבים שמישהו אחר מתאים יותר	☐	☐
6	אם שני חברים מתמודדים זה נגד זה, אפשר עדיין לשמור על החברות	☐	☐

3 חלק ג' – השלמת משפטים

השלימו את המילה החסרה.

1. מועמד/ת שמחלק/ת ממתקים תמורת קולות לא נוהג/ת בצורה _____

2. כשיש תיקו בין שני מועמדים צריך למצוא דרך _____ להחליט

3. נציג/ה טוב/ה לא מבטיח/ה הבטחות ש _____ אי אפשר לקיים

4. כשחבר מפסיד בבחירות חשוב לדבר איתו ב _____

5. ההצבעה היא אישית ו _____ , אין חובה לספר למי הצבענו

6. גם תלמיד/ה _____ שהגיע/ה לאחרונה יכול/ה להתמודד על נציגות

4 חלק ד' – התאמה - דילמה ופתרון מתאים

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

1. הכרזה נקרעה	___	**א.** לעודד חברים ולהסביר שזה בסדר לנסות
2. אף אחד לא רוצה להתמודד	___	**ב.** להגיב בלי להאשים ולתקן את הכרזה
3. המנצח צועק על המפסידים	___	**ג.** להביע דעה בכבוד ובנימוס
4. הנציג לא מעדכן את הכיתה	___	**ד.** להתנהג בענווה ולכבד את כל המועמדים
5. לא אוהבים רעיון של הנציג	___	**ה.** להזכיר לו בנימוס את תפקידו

5 חלק ה' – סדר נכון - תהליך הצבעה הוגן

מספרו את השלבים לפי הסדר הנכון (1, 2, 3...).

☐	כל תלמיד מצביע באופן אישי וסודי
☐	הכרזה על התוצאה בכבוד לכל המועמדים
☐	הנציג הנבחר מתחיל למלא את התפקיד ולעדכן את הכיתה
☐	ספירת הקולות לפי הכללים שנקבעו
☐	קביעת כללים ברורים לפני הספירה

6 חלק ו' – כתיבה - פתרון דילמה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

1. בחרו אחת מהדילמות בדף (למשל: תיקו, הבטחה גדולה מדי, או פחד במה) וכתבו מה הייתם מציעים לעשות ולמה. נמקו את התשובה.

2. תארו איך הייתם מרגישים ומתנהגים אם הייתם המועמד שלא נבחר, ומה היה עוזר לכם להמשיך לתרום לכיתה.

כרטיס יציאה

מה עושים כשיש תיקו בין שני מועמדים?

למה חשוב שנציג יבטיח רק דברים שהוא באמת יכול לקיים?

איך אפשר להגיב בכבוד גם כשלא בוחרים בנו?

איך הרגשתי בשיעור? 😕 😐 🙂 😀